Liekové formy v kozmetike

Zverejnené: 20. januára 2023 | Autor: Mgr. Kristína Kristályová

Kozmetické prípravky majú rôzne liekové formy. Najbežnejšie je delenie na kvapalné, polotuhé a tuhé liekové formy. Od nich následne závisí napríklad poradie, v ktorých sa dané produkty aplikujú, ale aj samotný spôsob aplikácie. Rôzne liekové formy majú svoje špecifické vlastnosti a sú určené na rôzne typy pokožky.

1. Medzi tekuté liekové formy zaraďujeme napríklad:

Roztoky

Sú definované ako homogénne zmesi, zložené z dvoch alebo viacerých zložiek. Sú tvorené rozpúšťanou látkou – účinná zložka (solvendum) a pomocnou zložkou – rozpúšťadlom (solvens). Roztoky okrem toho môžu obsahovať aj pomocné látky, prípadne stabilizátory. Rozpúšťadlom v roztoku v kozmetických prípravkoch býva napríklad

voda, alkohol, niektoré organické rozpúšťadlá ako napríklad acetón (len na vonkajšie použitie), prípadne olejové zložky (ricínový, olivový olej). Roztok ako liekovú formu nájdeme v kozmetike, napríklad v tonikách, ústnych vodách, roztokoch určených na povrch kože alebo vlasovú časť hlavy.

2. Medzi polotuhé liekové formy napríklad:

Krémy

Vo všeobecnosti ide o mastnejšie polotuhé liekové formy, najmä ak obsahujú vysoký podiel olejových zložiek. Z definície sú krémy emulzie typu V/O alebo O/V. Skladajú sa z rozpustnej látky (účinná zložka) a vhodne zvoleného rozpúšťadla, prípadne ďalších pomocných látok.

V závislosti od daného zloženia sú vhodné na všetky typy pleti. Aj mastnejšia a problematická pleť potrebuje hydratovať. Pri suchej pleti volíme hutnejšie krémy (na kozmetike s označením napríklad Rich, prípadne Ultra Rich) na zmiešanú pleť zas ľahšie krémy (Light, Fluid), prípadne gél krémy.

Masti

Hutnejšie, mastnejšie liekové formy, majú okluzívny charakter, na pokožke tvoria bariéru. Obsahujú menej vody ako krémy, prípadne sú bezvodé. Nie sú vhodné na mastnú pokožku, naopak, profitovať z nej môže suchá až veľmi suchá pokožka. Použitie masti je vhodné aj v prípadoch, keď je potrebné pokožku chrániť pred mechanickým alebo fyzikálnym poškodením.

Gély

Gély alebo gél krémy sú konzistenčne ľahké, rýchlo vstrebateľné formy. Sú vhodné na mastnejšiu pleť, prípadne na normálnu pleť počas leta, kedy je dlhšia vstrebateľnosť prípravku nežiaduca. Väčšina gélov je na vodnej báze. Na pokožku sa aplikujú ľahkým vklepkávaním, inak môže dôjsť k žmolkovaniu.

Pasty

Pasty sú v porovnaní s gélmi, ale aj krémami a masťami najhutnejšie polotuhé liekové formy. Aplikujú sa len lokálne, napríklad na akné, kiahne, mokvajúce rany alebo zapareniny.

3. Medzi tuhé liekové formy v kozmetike radíme napríklad:

Zásypy a púdre

Sú vyrobené zmiešaním dvoch alebo viacerých tuhých zložiek. Zásypy obsahujú vysušujúce látky, v niektorých prípadoch aj liečivo, najmä zásypy na veterinárne použitie. Púdre v kozmetike môžu byť kompaktné alebo sypké.

Tyčinky

Obsahujú produkt v tuhej forme, pomocnými zložkami bývajú vosky a oleje. Tyčinky sa používajú pri produktoch na pery, pri produktoch s SPF alebo v dezodorantoch a antiperspirantoch.

Kapsuly

V kozmetických prípravkoch sa používajú mäkké želatínové kapsuly, ktoré obsahujú aktívnu látku (napríklad retinol, vitamín C a podobne). Ich výhodou je maximálne hygienické použitie. Kapsuly sa tiež používajú ako obal pri olejovitých kúpeľových aditívach.

Mgr. Kristína Kristályová